

РЕЦЕНЗИЯ

От проф.Огнян Георгиев Бранков, дмн,

Детски хирург, Аджъбадем Сити Болница Токуда – София

на

дисертационния труд на д-р Надежда Иванова Толева

“СРАВНИТЕЛНО ПРОУЧВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЛАПАРОСКОПСКА И КОНВЕНЦИОНАЛНА АПЕНДЕКТОМИЯ ПРИ ЛЕЧЕНИЕ НА ОСТРИЯ АПЕНДИЦИТ В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ“

за придобиване на образователната и научна степен 'доктор', професионално
направление МЕДИЦИНА, докторска програма ДЕТСКА ХИРУРГИЯ

Със заповед РД-26-1626/27.09.2018 на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ съм включен като рецензент в състава на научното жури за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ на д-р Надежда Иванова Толева по научната специалност „детска хирургия“.

Общо представяне на процедурата

Получих всички поискани от мен материали, нужни за изготвяне на рецензията. Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с чл. 4, ал.2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и на чл.10 от Правилника за развитието на академичния състав в УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД, съгласно протокол № НС-01/02.04.2015г. от заседание на Научния съвет. Дисертантът е представил списък с научни публикации по темата, включващи 2 публикации в български научни списания и 4 презентации на български и международни форуми. Авторефератът е направен според изискванията на съответните правилници и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Надежда Иванова Толева е родена на 25.08.1986 година. Завършила е медицинското си образование през 2011г. в МУ-София. От 2012г. започва работа в Клиника по Детска хирургия към УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“. От 2015г. е докторант към Клиниката по Детска хирургия, УМБАЛСМ ”Н. И. Пирогов“. Владее два езика. Член на Българското научно дружество по детска хирургия. Участник в над 10 научни форума в България и чужбина.

Оценка на актуалността на темата

Дисертантът разработва една вечно актуална и важна тема в областта на острия хирургичен корем в детската възраст и по-специално на диагностиката, клиниката и хирургичното лечение на острия апендицит. С въвеждането на метода на

лапароскопията в лечението на абдоминални хирургични заболявания при възрастни възниква и естествения стремеж за прилагането на методиката при деца.

Различните аспекти на темата за острия апендицит при деца и възрастни са били обект на множество дисертации. Разработката на д-р Надежда Толева е първата в България, която прави сравнително проучване на резултатите от приложението на конвенционалната и лапароскопската апендектомия, специално в детската възраст. Трябва да се уточни, че приложението на методиките на мини-инвазивната хирургия получи в българската детска хирургия едно доста късно начало, поради редица финансови и организационни причини. Първо се разви видеоасистираната торакоскопска хирургия, след което този колектив започна въвеждането на лапароскопската хирургия при деца. Затова приемам че предлаганият задълбочен сравнителен анализ в дисертационния труд и направените изводи представляват новост и принос към обширната и актуална тема за острия апендицит.

Познаване на проблема

Представеният литературен обзор е на 36 страници и е съставен на базата на 207 автори, от които 13 на кирилица и 194 на латиница. Всички публикации касаят разглеждания проблем и 51 % от тях са от последните десет години.

В обзора са разгледани подробно анатомо-физиологични особености на апендикса, етиопатогенезата на острия апендицит, различните форми и особености на симптоматиката в детската възраст, клиничния преглед и параклинични изследвания. Представени са различните оценъчни скали с тяхната специфичност и сензитивност.

Много информативен е разделът за историята на лапароскопската апендектомия в детската възраст, анатомичните и физиологичните особености на детския организъм, които поставят различни спрямо възрастните изисквания пред лапароскопската намеса, както и противопоказанията за нея. Авторът подробно се спира на техническите аспекти на лапароскопската апендектомия при деца, възможните усложнения, както и съвременните тенденции в развитието на методиката.

Добре написаният литературен обзор дава основание да заключим, че авторът има задълбочени познания по темата, която разглежда детайлно и в различни аспекти.

Структура на дисертационния труд

Представеният за рецензия дисертационен труд е написан на 111 машинописни страници и е структуриран по следния начин: Въведение – 1 стр., Литературен обзор – 36 стр., Цел и задачи – 1 стр., Клиничен материал – 3 стр., Методика – 11 стр., Резултати – 23 стр., Обсъждане – 9 стр., Заключение – 3 стр., Изводи – 1 стр. Книгописът е представен на 14 страници и обхваща 207 автора, от които 13 на кирилица и 194 на латиница. Всички публикации касаят разглеждания проблем и 51 % от тях са от последните десет години.

Дисертацията е онагледена с 25 фигури и 28 таблици.

Методика на изследването

Целта е формулирана конкретно и ясно. Задачите са формулирани точно и са достатъчни за постигане на целта.

Материалът обхваща период от 6 години (2011 - 2017) и разглежда 1282 деца на възраст между 3 и 18 години, оперирани с остър апендицит, оперирани в Клиниката по детска хирургия към УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов”, като при 52 от тях е извършена лапароскопска апендектомия а при останалите 1230 – конвенционална апендектомия.

Този материал е напълно достатъчен да се направят значими статистически изводи. Данните се обработват чрез фиш, включващ 34 показателя. Данните от проучването са обработени статистически с помощта на 7 методики.

Изводите на дисертанта по темата на научната разработка се базират на цялостната информация от литературния обзор, анализа и обсъждането на собствените резултати. Те са формулирани конкретно и отговарят на целта и поставените задачи.

Приноси и значимост на разработката

Предложеният дисертационен труд се явява най-пълното и подробно сравнително проучване в България по отношение на конвенционалната и лапароскопска апендектомия.

Дисертантката е вземала активно участие при въвеждането на оперативната методика на лапароскопската апендектомия. Тя е провела лично сравнителното проучване, анализа и съпоставяне на резултатите, като направените изводи са лично нейна заслуга.

Дисертантката не е приложила отделна глава за приносите в дисертационния труд, а само в автореферата. Одобрявам и приемам следните приноси:

1. Въвеждане на диагностично-лечебен алгоритъм при пациенти с остър апендицит.
2. Първото проучване за лапароскопска апендектомия при деца.
3. Въвеждане на индикации за приложение на лапароскопска апендектомия при деца.
4. Въвеждане на лапароскопската апендектомия при деца като рутинна процедура.

Критични забележки и препоръки

Като цяло дисертационният труд е конструиран правилно и хармонично. На някои места има технически грешки, като например на стр.59 фиг.15 не е даден процентния израз на обработката на апендикуларния чукан с лигатури и клипс. Не са дадени прегледно бройката на децата с лапароскопска апендектомия, при които е извършена конверсия, както и индикациите за нейното извършване.

Не съм донякъде съгласен с формулировката на изводите, които са изложени непоследователно и някои от тях доста пестеливо. Например извод № 3 трябва да бъде първи, за да отговори на целта на изследването. А извод № 4 е написан много схематично и подробно, той би могъл да се представи синтезирано, като се формулира в други два или три извода.

На този етап бройката на децата, при които е приложена лапароскопската методика е относително малък. За в бъдеще е препоръчително по-широко въвеждане на мини-инвазивната лапаротомия в клиничната практика на детската хирургия. Необходимо е изработването на индивидуализиран и специфичен подход към пациентите, базиран на анатомичните особености и клиничната картина.

Заключение

Представеният дисертационен труд на д-р Надежда Иванова Толева отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане на УМБАЛСМ “Н.И.Пирогов”. Той съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в практиката на детската хирургия. Представените материали напълно съответстват на специфичните изисквания на УМБАЛСМ “Н.И.Пирогов”.

Дисертационният труд показва, че д-р Надежда Толева притежава задълбочени теоретични знания по проблемите на детската хирургия, има изработени практически умения и притежава качества за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Въпреки някои малки забележки, убедено давам своята положителна оценка за представените за рецензия дисертационен труд, автореферат, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на д-р Надежда Иванова Толева в докторска програма по „Детска хирургия”

София

24.10.2018

Рецензент: проф.д-р Огнян Бранков